

Daniela ROMAN
Universitatea de Stat din Moldova

INTERNATIONAL REGULATIONS APPLICABLE TO MINOR CRIMINALS

Keywords
Juvenile delinquency;
Criminal sanctions;
Offenses committed by minors;
Juvenile offenders

Abstract

International regulations in the field of juvenile justice have gradually been introduced ever since the foundation of international organizations dealing with juvenile justice issues. The fight against juvenile delinquency has been the subject of regional and global research, including several states of the international association. In this context the 2nd UN Congress on Crime Prevention and Treatment of Offenders was held, at which the Report "New forms of juvenile delinquency" was presented. In this report, for the first time, materials from several states were used, which met all principles and criteria. A comparative research had been carried out in almost all regions of the globe, whose findings were disseminated on that occasion. The proposals of the general rapporteur are recent and consist in creating special jurisdictions for young adults to assign cases to young adults in juvenile courts (from 18 to 21 years old), to divide the powers of the ordinary courts of law and the courts for juveniles, taking into account the seriousness of the offense, the degree of maturity of the offender, the decision of the court to refer the case to a particular court, the choice of the court by the offenders themselves. The entrustment of the offender to the common law court can only be favorable if addressing the treatment applied by the administrative bodies dealing with minors.

JEL Classification: K10; K14; K30; K42; K49

REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE APLICABILE INFRACTORILOR MINORI

Prin Rezoluția a VI a Congresului ONU privind prevenirea infracțiunilor din 1980, Caracas, Venezuela, s-a intenționat elaborarea unor standarde minime care ar servi drept model pentru legislațiile statelor membre ale ONU. Acceptând Declarația de la Caracas, Consiliul Economic și Social al ONU a început elaborarea un document internațional la care au participat experți din toate regiunile întruniți în ședințe la Beijing.

În aproape toate sistemele de drept începând cu dreptul antic făptuitorii minori care răspundeau penal au fost sancționați diferit față de majori. Evoluția regimului sancționator al minorilor a fost constantă, fiind axată pe eliminarea pedepselor corporale, a diferențierilor de tratament în raport de categoria socială din care făceau parte, pe creșterea limitei de vârste de la care minorul poate răspunde penal.

Limitele răspunderii penale sunt bine definite și se raportează atât la vârsta minorilor la momentul comiterii faptelor penale cât și la prezența discernământului.

Regimul sancționator aplicabil este unul mixt, compus din măsuri educative, măsuri de mediere-reparație și pedepse.

În Germania, dispozițiile Codului penal referitoare la infracțiunile minore se completează cu cele prevăzute în Legea instanțelor pentru minori (Jugendgerichtsgesetz).

Regimul sancționator aplicabil minorilor este alcătuit dintr-o varietate de măsuri educative și măsuri disciplinare, capabile să sprijine procesul de reeducare a infractorilor minori la care se adaugă pedeapsa închisorii (Dünkel, 2002).

Ca și în situația legiuitorului francez precum și cel german, legiuitorul spaniol a preferat să reglementeze delincvența juvenilă printr-o lege specială care cuprinde prevederi derogatorii de la dreptul comun, respectiv Legea organică spaniolă nr. 5 din 12 ianuarie 2000 privind răspunderea penală a minorilor.

Potrivit Legii organice, în sarcina minorilor mai mici de 14 ani, se instituie o prezumție absolută de lipsă de capacitate penală, fapt ce determină aplicarea actelor normative ce reglementează protecția copiilor, respectiv Codul Civil precum și Legea organică nr.1 din 15 ianuarie 1996.

În ceea ce privește delincvenții juvenili cu vârstele cuprinse între 14 și 17 ani, aceștia sunt răspunzători penali în toate situațiile în care nu se constată incidența vreunei cauză de înlăturare a răspunderii penale (Pradel, 2016).

La fel ca și în reglementarea penală română, sistemul sancționator aplicabil delincvenților juvenili este unic, format din măsuri privative și neprivative de libertate, cu caracter educativ.

Pentru alegerea unei măsuri cu caracter educativ, judecătorul pentru minori va avea în vedere circumstanțele personale și gradul de maturitate al infractorului infantil precum și natura și gravitatea faptelor. În cazuri excepționale, instanța poate impune delincventului juvenil executarea a două măsuri educative (Boroi, 2014).

În acest sens, am apreciat că prevederile prevăzute de actualul Cod penal sunt în perfectă concordanță cu cele stabilite prin Ansamblu regulilor minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing) în conformitate cu care se recomandă sistemelor juridice să fixeze o limită a răspunderii penale corespunzătoare cu gradul de dezvoltare emoțională, psihică și intelectuală a minorilor.

Totodată, am constatat că prin stabilirea a unui prag minim de vârstă sub care minorii care comit fapte prevăzute de legea penală nu pot fi trași la răspundere penală s-au respectat dispozițiile statuate prin Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite.

Astfel, potrivit Codul penal român, minorul sub vârsta de 14 ani beneficiază de prezumția absolută și irefragabilă că nu are discernământ și drept urmare nu poate fi angajată tragerea la răspundere penală (Boroi, 2017).

În cazul comiterii unei infracțiuni de către un minor cu vârsta cuprinsă în 14 și 16 ani, dispozițiile penale statuează că este răspunzător penal numai dacă a săvârșit fapta cu discernământ.

Spre deosebire de prima categorie, delincvenții juvenili cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani beneficiază de o prezumție relativă de lipsă de capacitate penală, prezumție ce poate fi răsturnată prin administrarea de probe contrare.

În ceea ce privește ultima categorie, această este alcătuită din două subcategorii respectiv:

- minorii cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani care au săvârșit o infracțiune cu discernământ;
- minorii cu vârsta peste 16 ani, legiuitorul neinstituind vreo condiție specială pentru angajarea răspunderii penale.

Un alt aspect demn de menționat este reprezentant de faptul că, spre deosebire de Codul penal anterior care situa minoritatea făptuitorului printre cauzele de înlăturare a caracterului penal al faptei, prezentele dispoziții, ca urmare a modificării infracțiunii ca instituție fundamentală a dreptului penal, califică minoritatea ca fiind o cauză de neimputabilitate.

Legiuitorul actualelor prevederi penale a optat pentru o abordare modernă aflată în deplină concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, renunțând astfel la regimul sancționator mixt, tradițional în favoarea unui sistem alcătuit exclusiv din măsuri educative neprivative și privative de libertate (Bîrsan C., 2005).

În opinia noastră, rațiunea care a stat la adoptarea sistemului sancționator tutorial constă în reconsiderarea statului minorilor delincvenți din cel de infractor în cel de victimă efectivă a propriului mediu social ce necesită cu precădere măsuri de protecție și de educare.

Măsurile educative reprezintă sancțiuni de drept penal care se dispun doar față de persoanele minore care săvârșesc fapte penale și care au aptitudinea să conducă la educarea și reintegrarea lor în societate.

Prin art.114 alin. (1) C. pen. se instituie regula că măsurile educative neprivative de libertate se aplică față de minorii cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani care săvârșesc fapte penale.

Regulile de la Beijing au avut o mare importanță la nivel internațional pentru administrarea unei justiții adecvate și corespunzătoare minorilor, care urmau să fie implementate la nivel național de către statele membre.

Regulile nominalizate au inițiat alte documente juridice internaționale precum Principiile de la Riyadh adoptate în 1990 de Congresul al VIII al ONU pentru prevenirea justiției juvenile și Regulile ONU privind protecția tinerilor privați de libertate. Așadar, evoluția dezvoltării regulilor privind protecția minorului delincvent au demonstrat interesul deosebit pentru oferirea unui sistem special de protecție a minorilor, care deși s-a materializat în diferite state, s-a nuanțat prin norme de drept internațional care au evidențiat necesitatea unui tratament deosebit referitor la minori.

CONCLUZII

Politica penală s-a orientat spre prevenirea și lupta împotriva criminalității prin căutarea unor mijloace alternative, fapt care demonstrează ineficiența sistemului de sancționare a minorilor. În dezvoltarea sistemului de sancționare au intervenit modificări, dar care nu au schimbat conceptul acestuia. Cooperarea internațională și regională a pătruns ca un fir roșu, ducând la perfecționarea sistemului de sancționare al minorilor.

Astfel, cooperarea internațională a format principiul umanismului în sancționarea minorilor. Organizația Națiunilor Unite creată în baza Cartei Națiunilor Unite are competențe și în domeniul dreptului penal și al justiției penale. Printre organele competente în domeniul penal remarcăm Comisia Interdepartamentală pentru Prevenirea Crimei și de Justiție Penală, înființată prin Rezoluția Adunării Generale nr. 46 din 18 decembrie 1991, serviciul de prevenire a crimei și de justiție penală a Oficiului ONU de la Viena, care are opțiuni de a promova rezoluțiile ONU în acest domeniu. Aceste organe au menirea de a preveni infracțiunile și tratamentul infractorilor minori. ONU organizează din 1955 o dată la 5 ani Congresul internațional pentru combaterea,

prevenirea și tratamentul delincvenților. Urmare a primului Congres ONU a fost adoptată prin Rezoluția nr. 603/C (XXIV) din 31 iulie 1957 de către Consiliul Economic și Social ansamblul de reguli minime care invocă că lipsirea de libertate, inclusiv a minorilor și tinerilor, nu trebuie să fie însoțită de suferințe, în plus atunci când s-ar putea evita acest lucru. Prin rezoluțiile nr. 2858 (XXV) din 20 decembrie 1971, nr. 3144 (XXVIII) din 14 decembrie 1973 și nr. 3218 (XXXIX) din 6 noiembrie 1974, Adunarea Generală a ONU a recomandat statelor membre să-și adapteze legislațiile naționale la principiile ansamblului de reguli minime.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Boroi A. (2014). Drept penal: partea generală: conform noului Cod penal, Ed. a 2-a, rev., Ed. C.H. Beck, București.
- [2] Boroi A. (2017). Drept penal: partea generală: conform noului Cod penal, Ed. a 3-a, rev., Ed. C.H. Beck.
- [3] Bîrsan C (2005). Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, Ed. All Beck, București.
- [4] Mitrache C., Mitrache C. (2010). Drept penal român: Partea generală, Ediția a 8-a rev. și adăug., Ed. Universul Juridic, București.
- [5] Mitrache C., Mitrache C. (2014). Drept penal român. Partea general. Conform noului Cod penal: curs universitar, Ed. Universul Juridic, București.
- [6] Mitrache C., Mitrache C. (2016). Drept penal român. Partea general. Conform noului Cod penal: curs universitar, Ed. a 2-a, rev. și adăug., Ed. Universul Juridic, București.
- [7] Niculeanu C. (2012). Regimul juridic al măsurilor educative neprivative de libertate în lumina noului Cod penal, Revista Dreptul nr. 8.
- [8] Turianu C. (1995). Răspunderea juridică pentru faptele penale săvârșite de minori, Ed. Continent XXI, București.
- [9] Dünkel F. (2014). Sistemul justiției juvenile în Europa, Revista Kriminologijos studijos, nr. 1.
- [10] Pradel J. (2016). Droit Pénal Comparé”, 4e édition, Ed. Dalloz, Paris.

Legislație națională și internațională

- [1] Ansamblul Regulilor standard minimale ale Națiunilor Unite în Administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
- [2] Codul penal al României, 2014;
- [3] Codul de procedură penală al României, 2014;
- [4] Codul penal francez;
- [5] Codul penal german;
- [6] Codul penal spaniol;
- [7] Constituția României;

- [8] Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- [9] Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U;
- [10] H.G. nr. 157/2016 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;
- [11] Legea Jugendgerichtsgesetz;
- [12] Legea organică spaniolă nr. 5 din 12 ianuarie 2000 privind răspunderea penală a minorilor;
- [13] Principiile Națiunilor Unite pentru Prevenirea Delincvenței Juvenile (Principiile de la Riyadh);
- [14] Regulile Națiunilor Unite pentru Protecția Minorilor Privati de Libertate (Regulile de la Havana);
- [15] Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea măsurilor neprivative de libertate (Regulile de la Tokio);
- [16] Recomandarea CM/REC (2003)20 a Comitetului de Miniștri a Statelor Membre cu privire la noile modalități de tratare a delincvenței juvenile și rolul justiției juvenile;